

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ «БЕЙТ-ХАНА»**

Кафедра педагогіки та психології

**РОБОЧА ПРОГРАМА
освітнього компонента
ОДФ 2. 10 Основи педагогічної майстерності**

підготовки

бакалаврів
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань

01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності

013 Початкова освіта
(код і найменування спеціальності)

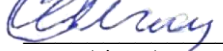
2024 рік

Робоча програма освітнього компонента ОДФ 2. 10 Основи педагогічної майстерності для студентів спеціальності 013 Початкова освіта освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів для здобувачів вищої освіти 4 курсу.

Розробник: Теплицька А. О., кандидат педагогічних наук

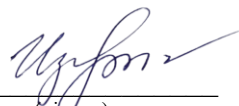
Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від «26» серпня 2024 року № 01

Зав. кафедри Станіслав САПОЖНИКОВ, док. пед. наук, професор
(підпис)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «28» серпня 2024 року

Завідувач навчально-методичного відділу

(підпис)

Інна ЗЕРКАЛЬ

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Передумови вивчення навчальної дисципліни	ОДФ 2. 01 Вступ до спеціальності та професійна етика ОДФ 2. 02 Загальна психологія ОДФ 2. 03 Вікова та педагогічна психологія ОДФ 2. 04 Загальна педагогіка ОДФ 2. 05 Теорія та методика виховання ОДФ 2. 06 Дидактика	
Курс	4	4
Семестр / триместр	7	10
Загальний обсяг годин / кредитів	120/4	120/4
Кількість змістовних модулів	2	2
Годин на аудиторне вивчення	42	14
Годин на самостійне вивчення	78	106
Форма підсумкового контролю	іспит	іспит

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи педагогічної майстерності» є набуття студентами програмних компетентностей для здійснення вищого рівня (майстерного; індивідуального стилю) професійно-педагогічної діяльності у початковій школі.

Основні **завдання** вивчення навчальної дисципліни «Основи педагогічної майстерності»:

- визначення педагогічних основ професійного становлення вчителя початкової школи та розвиток його педагогічної майстерності;
- набуття умінь аналізу та розв'язувати педагогічних задач;
- формування умінь побудови педагогічної взаємодії та професійно-педагогічного спілкування;
- ознайомлення та застосування технік саморегуляції емоційно-почуттєвої сфери педагога;
- формування організаційно-методичних умінь побудови освітнього процесу у початковій школі;
- оволодіння механізмами творчості та відповідним педагогічним інструментарієм для здійснення педагогічної діяльності у початковій школі.

Інтегральна компетентність ІК

Інтегральна компетентність передбачає здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі початкової шкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього, дошкільного та молодшого шкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик початкової освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності СК

СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Програмні результати навчання

ПР-01 Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-02 Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-07 Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-08 Організувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПР-09 Планувати та організувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10 Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-12 Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-13 Організувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПР-14 Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей

ПР-15 Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

ПР-16 Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

Після вивчення курсу «**Основи педагогічної майстерності**» студенти повинні **знати**:

- компоненти педагогічної діяльності, функції вчителя початкової школи;
- структуру педагогічної майстерності;
- сутність педагогічної творчості;
- шляхи професійного зростання;
- особливості індивідуального стилю педагогічної діяльності та авторитету учителя;
- засоби вербальної та невербальної комунікації із суб'єктами освітнього процесу;
- структуру, стилі, функції педагогічного спілкування;
- компоненти культури педагогічної взаємодії;
- правила взаємодії з учасниками освітнього процесу;
- форми і методи організації освітнього процесу у початковій школі.

Уміти:

- обирати і застосовувати алгоритм професійних дій для організації освітнього процесу у початковій школі;
- проєктувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та інших для реалізації завдань різнобічного гармонійного розвитку дітей;
- здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне спілкування з дітьми початкової школи та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками;
- застосовувати психолого-педагогічні засоби і педагогічні впливи для реалізації освітніх завдань учнів початкової школи;
- впроваджувати розвивальні та інформаційно-комунікаційні технології виховання і навчання в освітньому процесі початкової школи, передбачати їх освітній ефект та

- оцінювати досягнуту результативність;
- добирати оптимальні методи та ефективні форми і різноманітні засоби педагогічного впливу на дітей у процесі їхнього виховання, навчання і розвитку та в конкретних ситуаціях суб'єкт-суб'єктної взаємодії між вчителем та учнями;
  - використовувати засоби вербальної та невербальної комунікації у процесі взаємодії з суб'єктами освітнього процесу;
  - оперувати педагогічною технікою (зовнішньою і внутрішньою).
  - здійснювати дослідження актуальних проблем початкової освіти та Нової української школи з метою аналізу та інтерпретації цілей, мотивації навчальної діяльності учнів і популяризації освітніх досягнень у соціальному середовищі;
  - встановлювати ефективну комунікацію в освітньому середовищі, формувати готовність до педагогічної взаємодії, професійно-педагогічного спілкування, розв'язання педагогічних конфліктів, роботи в команді.
  - відповідати вимогам до вчителя початкової школи, що передбачає професіоналізм діяльності, професіоналізм особистості, високий рівень педагогічної культури та педагогічного мислення, дослідницької та інноваційної діяльності тощо;
  - демонструвати відповідальність за організацію та управління освітнім процесом із дотриманням норм педагогічної етики.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ. ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНІКА ВЧИТЕЛЯ

Тема 1. Педагогічна майстерність у професійній діяльності вчителя. *Література [2]*

Тема 2. Професійно-педагогічна діяльність учителя початкових класів сучасної школи. *Література [1,5]*

Тема 3. Педагогічна майстерність і авторитет учителя. Педагогічна ситуація та педагогічна задача у професійній діяльності вчителя початкових класів. *Література [4,8]*

Тема 4. Особливості педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування вчителів початкових класів. *Література [5,7]*

Тема 5. Особливості невербального спілкування. Техніка мовлення та технологія професійно-педагогічного спілкування. *Література [3,9]*

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ОСОБИСТІСНІ ЯКОСТІ ВЧИТЕЛЯ У ФОРМУВАННІ МАЙСТЕРНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 6. Педагогічні конфлікти у професійній діяльності вчителя початкових класів *Література [3,6]*

Тема 7. Внутрішня техніка вчителя початкових класів. Майстерність саморегуляції емоційно-почуттєвої сфери педагога *Література [5,7]*

Тема 8. Способи організації освітнього процесу у початковій школі. Педагогічна взаємодія з батьками учнів *Література [4,8]*

Тема 9. Педагогічні здібності вчителя. Творчість як компонент майстерності педагога. *Література [2,6]*

Тема 10. Особистісний чинник вчителя у формуванні майстерності педагогічної діяльності. *Література [3,9]*

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											Форма контролю	
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд		с.р.
	120	20	12	10		78	120	4	6	4		106	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ													
Тема1. Педагогічна майстерність у професійній діяльності вчителя.	10	2				8	12	2				10	У
Тема2. Професійно-педагогічна діяльність учителя початкових класів сучасної школи.	10	2				8	12	2				10	У
Тема 3. Педагогічна майстерність і авторитет учителя. Педагогічна ситуація та педагогічна задача у професійній діяльності вчителя початкових класів.	12	2	2			8	10					10	У
Тема 4. Особливості педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування вчителів початкових класів.	14	2	2	2		8	12					12	ПК. КР
Тема 5. Особливості невербального спілкування. Техніка мовлення та технологія професійно-педагогічного спілкування.	14	2	2	2		8	12					12	У
Разом за змістовим модулем	60	10	6	4		40	58	4				54	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. УПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ													
Тема 6. Педагогічні конфлікти у професійній діяльності вчителя початкових класів.	12	2		2		8	12			2		10	У
Тема 7. Внутрішня техніка вчителя початкових класів. Майстерність саморегуляції емоційно-почуттєвої сфери педагога	12	2		2		8	14			2		12	У
Тема 8. Способи організації освітнього процесу у початковій школі. Педагогічна взаємодія з батьками учнів	14	2	2	2		8	12		2			10	У
Тема 9. Педагогічні	11	2	2			7	12		2			10	У

здібності вчителя. Творчість як компонент майстерності педагога.													
Тема 10. Особистісний чинник вчителя у формуванні майстерності педагогічної діяльності.	11	2	2			7	12		2			10	У
Разом за змістовним модулем	60	10	6	6		38	62		6	4		52	
Усього годин	120	20	12	10		78	120	4	6	4		106	

Форми контролю: усне опитування – У
контрольні роботи – КР
перевірка конспектів – ПК
тестування – Т
колоквіум – К

5. Темі лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіль-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Тема 1. Педагогічна майстерність у професійній діяльності вчителя.	2	2	-
2	Тема 2. Професійно-педагогічна діяльність учителя початкових класів сучасної школи.	2	2	-
3	Тема 3. Педагогічна майстерність і авторитет учителя. Педагогічна ситуація та педагогічна задача у професійній діяльності вчителя початкових класів.	2	-	-
4	Тема 4. Особливості педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування вчителів початкових класів.	2	-	-
5	Тема 5. Особливості невербального спілкування. Техніка мовлення та технологія професійно-педагогічного спілкування.	2	-	
6	Тема 6. Педагогічні конфлікти у професійній діяльності вчителя початкових класів	2		
7.	Тема 7. Внутрішня техніка вчителя початкових класів. Майстерність саморегуляції емоційно-почуттєвої сфери педагога	2		
8.	Тема 8. Способи організації освітнього процесу у початковій школі. Педагогічна взаємодія з батьками учнів	2		
9.	Тема 9. Педагогічні здібності вчителя. Творчість як компонент майстерності педагога.	2		
10.	Тема 10. Особистісний чинник вчителя у формуванні майстерності педагогічної діяльності.	2		
	Усього годин	20	4	-

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Тема 1. Педагогічна майстерність і авторитет учителя. Педагогічна ситуація та педагогічна задача у професійній діяльності вчителя початкових класів.	2	-	5
2	Тема 2. Особливості педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування вчителів початкових класів.	2	-	5
3	Тема 3. Особливості невербального спілкування. Техніка мовлення та технологія професійно-педагогічного спілкування.	2	2	5
4	Тема 4. Способи організації освітнього процесу у початковій школі. Педагогічна взаємодія з батьками учнів	2	2	5
5	Тема 5. Педагогічні здібності вчителя. Творчість як компонент майстерності педагога.	2	2	5
6	Тема 6. Особистісний чинник вчителя у формуванні майстерності педагогічної діяльності.			5
Усього годин		12	6	30

8. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Тема 1. Особливості педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування вчителів початкових класів.	2	-	5
2	Тема 2. Особливості невербального спілкування. Техніка мовлення та технологія професійно-педагогічного спілкування.	2	-	5
3	Тема 3. Педагогічні конфлікти у професійній діяльності вчителя початкових класів	2	2	5
4	Тема 4. Внутрішня техніка вчителя початкових класів. Майстерність саморегуляції емоційно-почуттєвої сфери педагога	2	2	5
5	Тема 5. Способи організації освітнього процесу у початковій школі. Педагогічна взаємодія з батьками учнів	2	-	5
Усього годин		10	4	25

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Дослідити особливості професійно-педагогічної діяльності вчителя початкових класів у контексті	8	10	2

	сучасної реформи освіти (у відповідності до Концепції «Нова українська школа»)			
2	Перегляньте вебінар: Педагогічна майстерність: міф чи реальність. URL: https://www.youtube.com/watch?v=SeIWfmXlf28 . Сформулюйте оцінкове бачення та доповніть своїми аргументами, звертаючись до власного досвіду педагогічної діяльності, професійно-педагогічної діяльності вчителів-новаторів.	8	10	2
3	1)Перегляньте вебінар: 10 кроків зростання педагогічної майстерності. URL: https://www.youtube.com/watch?v=8CSvExSYeLg . Зорганізуйте дискусію в розрізі актуальних сентенцій сформованих автором. 2)На прикладі досвідченого педагога визначте риси, що характеризують його авторитет серед учнів (студентів), колег. Аргументуйте різницю між авторитетом й авторитарністю педагога. Підберіть педагогічні задачі у яких охарактеризовані особливості авторитету і псевдоавторитету педагога. Як педагогу здобути авторитет серед учнів?	8	10	2
4	Проаналізуйте особливості формування педагогічного спілкування як професійної якісної характеристики вчителя початкових класів.	8	12	2
5	Що таке «візуальний контакт» та яка його роль у діяльності вчителя?	8	12	2
6	Сформулюйте рекомендації вчителю початкових класів щодо врегулювання конфліктів у школі.	8	10	2
7	Перегляньте вебінар: «Емоційний інтелект. Практикум» URL: https://www.youtube.com/watch?v=xRoSDf1CCGk . Зорганізуйте дискусію в розрізі актуальних поглядів представлених у презентації	8	12	2
8	Проаналізувати засоби педагогічної взаємодії: вербальні і невербальні; вимога, оцінювання, навіювання, переконання, наслідування, гра. Особливості та взаємозв'язок методу переконання та навіювання/самонавіювання.	8	10	2
9	Проаналізувати артистичні здібності та акторську майстерність педагога. Порівняйте здібності акторів та педагогів.	7	10	2
10	Дослідити формування професійної уваги та уваги (соціально-перцептивна техніка) у педагогічній діяльності вчителя.	7	10	2
Усього годин		78	106	20

10. Методи навчання:

Загальні:

- **Словесні** методи навчання: евристична бесіда; акроматичне пояснення (індукція, дедукція, традукція), розповідь, лекція, інструктаж, робота з підручником.
- **Наочні** методи навчання: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.
- **Практичні** методи навчання: вправи, практичні й дослідні роботи.

- **Активні** методи навчання: сократівська бесіда, дискусія, кейс-стаді (метод ситуацій).
- **Методи інформаційно-телекомунікаційних технологій:** LMS (Learning Management System) програмні додатки для адміністрування навчальних курсів в рамках дистанційного навчання (Classroom, Prometheus, Quizlet, Udemy, EdX, Coursera, Brainly, Khan Academy, СК-12). WhatsApp, Viber, Telegram.

За характером пізнавальної діяльності:

- *пояснювально-ілюстративний* (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення учнями інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;
- *репродуктивний*: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;
- *проблемного виконання*: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого пошуку (студентам подається своєрідний еталон творчого мислення);
- *частково-пошуковий* (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності студентів);
- *дослідницький*: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

Методи навчання відповідно до програмних результатів:

- ПР 01, 02**, – навчальна дискусія; робота в малих групах, «займи позицію»;
- ПР 09, 10** – лекція, проблемне навчання, портфоліо; робота в малих групах; демонстрація, презентація;
- ПР 13, 15** – індивідуальні роботи, метод проектів; «коло ідей», «мозковий штурм», «метод Прес», «займи позицію», рольова гра, імітація, «ток-шоу»;
- ПР 07, 14** – навчальна дискусія; робота в малих групах, «займи позицію»;
- ПР 08, 12, 16** - лекція, проблемне навчання, портфоліо; робота в малих групах; демонстрація, презентація.

11. Методи контролю

- оцінка вирішення типових завдань;
- письмові контрольні роботи;
- усне опитування під час занять;
- оцінка рефератів по окремих розділах дисципліни з використанням монографічної і періодичної літератури;
- дистанційний контроль;
- іспит.

12. Розподіл балів, які отримують студенти. Іспит

Поточне оцінювання та самостійна робота									Підсумковий тест (екзамен)	Сума балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	40	100
Поточний контроль										
4	4	4	4	4	4	4	4	4		
Контроль самостійної роботи										
2	3	2	3	2	3	3	3	3		

14. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
83–89	B	добре	
75–82	C		
68–74	D	задовільно	
60–67	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ І ВМІНЬ:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90–100	A

ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.
- вміє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань.

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни і професії, яку вони набувають, виявили творчі здібності і використовують їх при вивченні навчально-програмного матеріалу. Відмінному рівню відповідає правильна й вичерпна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав усебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння

понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачено програмами дисциплін; уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83–89	B
	75–82	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка “5”, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, B) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється студентам, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою. Оцінка «добре» виставляється студентам, які показують систематичний характер знань з дисципліни і вміють самостійно поповнювати свої знання протягом всього навчання;

Оцінка «добре» (75–82 бали, C) – виставляється студентам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68–74	D
	60–67	E

ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил;
- не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Задовільному рівню відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене запитання (завдання), якщо студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні знання літературних джерел. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили на екзамені помилки при виконанні екзаменаційних завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їх подолання.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, E) – виставляється студентам, які знають основний

навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	0–34	F

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, письмове опитування.

Форма підсумкового контролю: іспит.

15. Завдання для іспиту

Іспит з дисципліни включає виконання студентами індивідуальної роботи. Індивідуальна робота студентів полягає у виконанні індивідуального пошукового творчого завдання та складається з наступних етапів:

- обрання однієї із запропонованих тем;
- теоретичне опрацювання теми через збір, конспектування та анотування наукової літератури;
- аналіз зібраних наукових джерел;
- написання творчого звіту про ступінь розробки даної проблеми в сучасній лінгвістичній теорії та практиці у вигляді наукових тез;
- захист звіту.

16. Питання на іспит

1. Основи педагогічної майстерності як дисципліна. Поняття «педагогічна майстерність».
2. Педагогічна майстерність учителя і педагогічна творчість. Витоки педагогічної майстерності.
3. Феномен педагогічної майстерності у сучасній психолого-педагогічній науці.
4. Елементи педагогічної майстерності.
5. Гуманістична спрямованість. Професійна компетентність. Педагогічні здібності.
6. Педагогічна техніка.
7. Внутрішня й зовнішня техніка вчителя.
8. Вплив спортивних здібностей педагога на становлення педагогічної майстерності.
9. Сутність педагогічної діяльності вчителя.
10. Поняття «педагогічна діяльність», її структура.
11. Професійно-педагогічна діяльність учителя, його специфіка.
12. Педагогічна задача і педагогічна ситуація.
13. Самовиховання педагога як один із шляхів формування педагогічної майстерності.
14. Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі.
15. Театральне мистецтво у вимірах психології, педагогіки та естетики.
16. Спільне й відмінне в театральному й педагогічному мистецтві.
17. Елементи акторської майстерності в педагогічній діяльності.

18. Зовнішній вигляд учителя. Основи мимічної та пантомимічної діяльності.
19. Мовлення вчителя як засіб педагогічної діяльності.
20. Поняття «мова, мовлення, культура мовлення».
21. Усне й писемне професійне мовлення, їх особливості.
22. Функції мовлення вчителя у взаємодії з учнями.
23. Умови ефективності професійного мовлення вчителя.
24. Шляхи вдосконалення мовлення майбутнього вчителя.
25. Дихання, голос, дикція як елементи педагогічної тактики в процесі мовлення.
26. Складові педагогічної майстерності в контексті сучасних освітніх реформ.
27. Характеристика складових педагогічної майстерності.
28. Майстерність педагогічного спілкування.
29. Технології організації педагогічної взаємодії в процесі спілкування.
30. Майстерність педагогічного спілкування.
31. Поняття «спілкування», «педагогічне спілкування», його види.
32. Етапи педагогічного спілкування.
33. Стилї педагогічного спілкування, їх характеристика.
34. Квест-заняття «Конкурс майстерності педагогічного спілкування в діалозі».
35. Бар'єри у спілкуванні в системі «Педагог – учень».
36. Шляхи становлення педагогіки партнерства.
37. Умови ефективного педагогічного спілкування.
38. Способи комунікативного впливу на особистість: переконання і навіювання.
39. Стратегії взаємодії у спілкуванні.
40. Види і жанри красномовства.
41. Ораторське мистецтво педагога.
42. Майстерність спілкування з учнями у процесі викладу нового матеріалу.
43. Характеристика перцептивної сторони педагогічного спілкування.
44. Технології організації педагогічної взаємодії в процесі спілкування.
45. Особистість учителя як інструмент впливу в педагогічній взаємодії.
46. Стратегії і прийоми педагогічної взаємодії.
47. Бесіда як модель діалогічної взаємодії.
48. Види педагогічних бесід (індивідуальна; пізнавальна, репродуктивна, евристична та інші).
49. Технологія уроку-діалогу.
50. Психологічне налаштування учнів на урок.
51. Майстерність організації освітнього процесу на уроці та позааудиторної діяльності.
52. Вимоги до уроків на сучасному етапі та роль вчителя в ньому.
53. Застосування інноваційних методів й прийомів навчання.
54. Специфіка організації свят (шкільних, позашкільних) та майстерність забезпечення зворотнього зв'язку у педагогічному спілкуванні.
55. Конкурс педагогічної майстерності: технологія організації в закладі освіти.
56. Портфоліо вчителя як педагогічна творчість.
57. Педагогічний такт вчителя та його майстерність у розв'язанні педагогічних конфліктів.
58. Поняття «педагогічний такт».
59. Головні моделі поведінки особистості в конфліктній взаємодії.
60. Типи конфліктних особистостей.
61. Шляхи вирішення конфліктів і роль особистості вчителя в цьому процесі.
62. Вивчення передового досвіду вчителів як шлях до майстерності.
63. Педагогічна творчість учителя як основа формування творчої особистості школяра.
64. Проєкт-педагогічне дослідження «В чому імідж сучасного учителя».
65. Форми і методи педагогічної творчості учителя.

17. Методичне забезпечення

- 1) робоча навчальна програма дисципліни;
- 2) залікові матеріали;
- 3) конспекти лекцій;
- 4) інформаційно-методичне забезпечення практичних та семінарських занять;
- 5) інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

18. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. Київ : Академія, 2006. 256 с.
2. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: навч. посібник. Харків : Вид-во НФаУ, 2009. 140 с.
3. Кіліченко О. І. Основи педагогічної майстерності: модульно-рейтинговий підхід. Авт.-упоряд. О. І. Кіліченко. Івано-Франківськ, 2012. 206 с.
4. Ковальчук Л. О. Основи педагогічної майстерності : навч. посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 608 с.
5. Мачинська Н., Федорович А., Яремчук Н. Основи педагогічної майстерності : навч.-метод. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 286 с.
6. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посібник. Київ : Академвидав, 2012. 200 с.
7. Нова українська школа: poradnik dla vchytelya. Avt.-uporяд. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
8. Пихтіна Н. П. Основи педагогічної техніки : навч. посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 316 с.
9. Теслюк В. М., Лузан П. Г. Основи педагогічної майстерності : навч. посібник. Київ : НАККіМ, 2011. 304 с.
10. Федорчук В. В. Основи педагогічної майстерності. Кам'янець-Подільський : Видавець Зволейко Д., 2008. 140 с.

Додаткова література

1. Винник В. 100 порад: як отримати задоволення від роботи і уникнути емоційного вигорання Київ : Літера ЛТД, 2010. 174 с.
2. Вокер Н. Чому виникають конфлікти? Причини. Етапи. Розв'язання. Наслідки. Харків, 2018. 79 с.
3. Гірник А.М. Основи конфліктології: навч. посібник. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 222 с.
4. Горобей С. Готовність вчителя до інноваційної діяльності (блог) Режим доступу: <http://krvuzedyt.krimeedu.com/ru/article/gotovnist-vchitelya-doinnovatsiinoyi-diyalnosti>.
5. Грабовська С. Л., Равчина Т. В. Конфлікти без насильства. Львів, 2001. С. 55-60; 72-86; 98-133.
6. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
7. Дорошенко С. І. Основи культури і техніки усного мовлення : навч. посіб. Харківський державний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди. Харків : ОВС, 2002. 144 с.
8. Дулова А. С., Соламатіна Л. М. Методичні рекомендації з проведення майстер-класу як групової форми методичної роботи Режим доступу: http://www.kharkivosvita.net.ua/files/Metod_rekom.pdf
9. Ільїна Н. М. Конфлікти у загальноосвітній школі : навч. посібник. Суми : Університетська книга, 2016. 183 с.
10. Інноваційна діяльність вчителя: термінологічний словник. За заг. ред. О. І. Огієнко. Київ : ПООД НАПНУ, 2016. 120 с.

11. Ложкін Г. В., Пов'якель Н. І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика : навч. посібник. Київ : ВД «Професіонал», 2006. 416 с.
12. Погрібняк Н. Самоосвіта педагога як складова проектування освітнього простору дошкільного навчального закладу. Педагогічне проектування як засіб становлення і розвитку ключових компетентностей суб'єктів освітнього простору : мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. 14–15 жовтня 2010 р. / За заг. ред. проф. К. Л. Крутій, Є. М. Павлютенкова. Запоріжжя : ЛПІСЛТД, 2010. С. 175–180.
13. Потоцька Ю. В. Особливості педагогічних конфліктів: шляхи вирішення. *Соціальний педагог*. 2014. № 3. С.49–52.
14. Салберг П. Фінські уроки 2.0: Чого може навчитися світ з освітніх змін у Фінляндії. Харків: «Ранок», 2017. 240 с.
15. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості : підруч. Київ : Міленіум, 2006. 344 с.
16. Смолінська О. Є. Комунікативні процеси у навчанні. Львів : Сполом, 2014. 248с.
17. Ткаченко Л. Креативність і творчість: сучасний контент. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2014. № 9–10. С. 32–35.

Інформаційні ресурси

Освітні сайти Інтернет:

-Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України : веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>.

-Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти: веб-сайт. URL: <http://naqa.gov.ua>

-Офіційний сайт ЮНЕСКО: веб-сайт. URL: <http://www.unesco.org/>

- <http://www.pidruchniki.ws/pedagogika>

- <http://www.pedagogika.ucoz.ua> -<http://www.pedpresa.com.ua>;

-<https://www.ed-era.com>